Vad händer i Kina?

Publicerad: 2011-09-25 15:20
Ändrad: 2011-09-25 15:35
Fredrik Härén ägnade flera år i början av detta millennium åt att förstå vad det betyder att utvecklingsländer bestämt sig för att utveckla innovationer. Han intervjuade flera hundra människor från mer än tjugo länder. Vad kan han berätta om vad som händer i världen?
AKTUELLT En summarisk jämförelse mellan dem och vi

Vi lever i en spännande tid, men kanske har vi för lite kunskap om vad som händer i världen. Hur står det till med Europas och USA:s blomstringstid? Och vad händer i världens största land Kina? Mycket om det vet Fredrik Härén.

KOSMOPOLITISKA KINESER

Han är en känd kreativitetsföreläsare och författare (sju fackböcker och en skönlitterär) som för ett par år sedan kom ut med boken *”Vad som händer i världen och varför det är viktigt att förstå”.* Han bor i Singapore och tillbringar mycket tid i Kina. När jag får tag på honom har han precis landat i Peking.

- Kina är ett så otroligt komplext land. De är både gigantiska utsläppare av koldioxid via gamla kolkraftverk och ledande på förnybar energi och så vidare. Det är också roligt att notera hur kineserna dag för dag blir mer kosmopolitiska och världsvana, inte alla så klart, men de jag möter så här i Beijing-natten.

KONKURRENSFÖRDEL KINA

Vad händer när kineser kombinerar sin kunskap om billig produktion med högkvalitativt kreativt skapande? Kina är på väg att få enorma konkurrensfördelar på den globala

marknaden. Alltmedan Europa mest pratar om innovationsstrategier, men ärligt talat inte har riktigt drag under galoscherna.

INNOVATIONSORIENTERAT REDAN ÅR 2021

Redan för fem år sedan höll Kinas president *Hu Jintao* ett tal till nationen där han sa att Kina inom 15 år ska vara ett innovationsorienterat land. Och chansen är stor att det blir så, för när ledaren säger det då blir det så i den kinesiska kulturen.

I Kina kretsar innovationssystemet kring företagen och inte kring akademin. De har höga ambitioner för att ta fram inhemska innovationer. Samtidigt har Kina ett rykte om sig att piratkopiera allt de kan, men den kinesiska myndigheten SIPO arbetar för att stävja olaglig kopiering. Hur efterlevs Kinas IP-lagar idag?

- Jag är ingen expert på IP-lagar, men generellt tycker jag att vi har för mycket skydd kring idéer och att de lagar vi har borde göras mindre omfattande.

SVENSK INNOVATIONSSTRATEGI ÅR 2020

I Sverige pågår det för fullt ett arbete med en nationell innovationsstrategi som ska samla en vision om ett starkt och hållbart Sverige år 2020 där innovation ger framgångsrika företag, fler jobb och bättre livskvalitet för alla invånare. Det kräver en hel del byggande av infrastruktur och annat för att stödja innovationsprocesser som leder till en sådan vision.

Sveriges näringsminister *Maud Olofsson* meddelade i april i år att ett av hennes huvuduppdrag den här mandatperioden är att samordna regeringens arbete med att ta fram en ny innovationsstrategi för Sverige. Det har vi inte hört så mycket om i media. Kanhända har det drunknat i rapporteringen om sorgebarnen Saab och Vattenfall.

SVERIGE ETT U-LAND

Men vad har de här politiska utspelen med ingenjörer och teknikers arbetsliv att göra? Ganska mycket visar det sig. Fredrik Härén menar att det är dags att Sverige och andra västländer blir u-länder, det vill säga utvecklingsländer.

Han dammar av och vänder upp och ner på det gamla begreppet. Skälet till det är att han tycker att vi gått på vår egen myt om att vi bor i ett så välutvecklat land. Vet du hur många svenskar som tror att livet kommer att vara lättare för de som är barn idag än för den egna generationen?

FÅR DINA BARN ETT BÄTTRE LIV ÄN DU?

1 av 10. Se dig om på ditt jobb: bara var tionde person du möter tror att livet kommer att vara lättare för deras barn. Det är värt att tänka på och jämföra med andra länders framtidstro. Hälften av de tillfrågade i Lettland och Litauen svarade att de trodde att deras barn skulle få ett lättare liv. Det här är en tydlig skillnad mellan ett utvecklat land och ett utvecklingsland.

STRUNTA I "SVERIGE", TÄNK MÄNNISKOR

Vi kan inte sitta och vänta på politiska strategier. Vi behöver sätta fart idag. Om du, Fredrik, fick bestämma vad Ingenjörsamfundets 140 000 ingenjörer och tekniker skulle göra för att dra sitt strå till stacken, vad skulle det bli?

- Jag skulle sluta tänka ”Sverige”. Jag är helt övertygad om att de som kommer att bli vinnare i framtiden är de som klarar av att mentalt släppa hämskon som nation innebär i en allt mer sammankopplad värld. Det finns inga svenska företag – eller borde i alla fall inte finnas några. Om något kan göras bättre i en annan del av världen så låt oss göra det. Om ett företag tjänar på att gå ihop med ett företag från ett annat land så låt dem göra det. Om marknaden för våra produkter finns i andra länder så låt oss sälja dem där. Att Sverige har en utrikesminister som skrev boken *”Hallänning, svensk, europé”* är tyvärr symtomatiskt för hur många svenskar begränsar sig mentalt. Vore det inte mycket mer spännande och humant om han skrivit en bok som hette *”Hallänning, svensk, europé, människa”*?

VAD DRÖMMER DU OM?

Att drömma om ett bättre liv är bra. Det gör att ansträngningarna i livet blir meningsfulla. Det var drömmen om ett bättre liv som drev på industrialismen och höjde Sverige från ett fattigt bondesamhälle till ett välmående och på vissa områden framgångsrikt land. Ingenjörskonsten bär på en stolt tradition av att vara problemlösare, inte minst under industrialismens barndom. Men är dagens ingenjörer mogna uppgiften? Vad kan svenska ingenjörsskrået göra bättre? Här är fem förslag:

1. Bli mer nyfikna

2. Titta mer på hur andra gör

3. Drömma mer

4. Reagera snabbare

5. Våga ta fler risker

Vi frågar Fredrik Härén igen.

- Jag tycker de generellt kan bli bättre på alla punkter utom den sista ”Våga ta fler risker”. Jag tycker inte att man ska ”ta risk” utan jag tycker att man ska ”ta möjligheter”. Det är en väldigt stor skillnad. Många säger till mig, ”Hur vågar du skriva en bok och trycka den på eget förlag?”, men jag tar ingen risk. Jag ser till att ha sålt böcker som täcker tryckkostnaden

innan jag trycker boken. Då är det ingen risk – men jag tar möjligheten som det innebär att jag nu kan trycka upp böcker och börja sälja.

KOPIERA ÄR EN HEDERSBETYGELSE

I boken *”Vad som händer i världen och varför det är viktigt att förstå”* skriver Fredrik Härén om hur kopiering i betydelsen härma är i Kina en hedersbetygelse till mästaren som man kopierat. Hur bra eller dåliga är svenskar på att kopiera, det vill säga titta på hur andra har gjort och sedan kombinera idéerna till nya innovationer?

- Jag tycker att svenskar är relativt bra jämfört med andra västländer. Jag tror att det kommer ur att vi är lite nervösa och gärna sneglar på andra. I det här fallet är det en positiv egenskap. Som kreativ människa måste man tro på sina idéer men man måste också tveka kring om det kanske ändå finns ett ännu bättre sätt att göra något. Jag brukar säga att man ska vara självsäkert tvekande. Det är svenskar.

Det brinner en eld i Fredrik Härén och han är fortfarande passionerat intresserad av att förstå hur världen förändras och vad det betyder för oss människor. Just nu skriver han på en ny bok om globala företag. Den ser vi fram emot.

Av: Helena Thorén, helena.thoren@axlainformation.se

Ansvarig utgivare: Terje Andersson, terje.andersson@ingenjorsamfundet.se

Publicerad: 2011-09-25 15:35
Ändrad: 2011-09-25 15:39
En summarisk jämförelse mellan dem och vi (referat av delar av boken ”Vad som händer i världen och varför det är viktigt att förstå”)

TILL UTVECKLINGSLÄNDERS FÖRDEL:

1. Har drömmar att förverkliga: Att ha större och friare drömmar och känna att det inte finns några begränsningar är en fantastisk drivkraft.

2. Är fri från gammal infrastruktur: Sitter man inte fast i fysiska och mentala strukturer är det lättare att utvecklas.

3. Kan lära av dem som ligger före: Nyfikna på sin omgivning och öppna för att åka ut i världen för att lära sig och pröva nytt.

4. Nyvunnen frihet ger nya möjligheter: Att vara fri från till exempel politiskt förtryck ger också känslan av kreativ frihet.

5. Vågar ta risker: När man inte har så mycket, har man så lite att förlora. Ledare som gör istället för att planera och vågar genomföra sina idéer.

6. Har fått ett ökat självförtroende: Genomsyras av att vilja: nu är det vår tur.

TILL DE UTVECKLADE LÄNDERNAS NACKDEL:

1. Självgodhet: Ointresserade istället för nyfikna.

2. Okunniga om världen utanför: Hur många designers, makthavare eller entreprenörer i Asien känner du till? Och vet du ens namnen på ledarna för Kina och Indien?

3. Allt är redan klart: Folkhemmet är uppbyggt och välorganiserat, men hur kreativt? Lagar du mat utan recept?

4. Har slutat drömma om ett bättre liv: Är du passionerat intresserad av dina arbetsuppgifter?

5. När man är nr 1, varför anstränga sig?: Ett gäng trygghetsnarkomaner med trög reaktionsförmåga som har det bra, men tror inte att nästa generation får det bättre?

I vilket land vill du bo?